

Szinyei Merse Pál emlékünnepelely az Akadémián

A plenár nagymesterének halála évfordulóján, február 2-án tartotta meg ezévi emlékünnepelelyét a »Szinyei Merse Pál Társaság».

Lyka Károly elnöki megnyitójában üdvözlö az ünneplő közönséget s a testvéregyesületek kiküldötteit.

A titkári jelentés után Moller Simon tartja meg előadását »Szinyei müncheni akadémián» töltött éveiről: Azt az időt, 1864 elejétől 1869 őszéig terjedő hat évet, tartja Szinyei indulása és teljes kiforrása idejének. Ehhez képest két korszakra osztja. Az első négy évből álló korszak olyan általános készülés, tanulás kora, mely semmiben sem különbözik akármelyik festő diákeveitől. Mégis ha nem is művészi vonatkozásokban, megvan az egyéniség határozottságának sok jele már a tizennyolceves fiuban. Főként az a komoly erkölcsi felfogás, mellyel kijelenti, hogy inkább akar protekeió és vesztegetés nélkül közepe, mint ilyesféle eszközökkel jeles klasszifikációt. Április 18-tól az antik teremben rajzolat juniusig. Innen kezdve októberig a szüniöt otthon tölti. Az egész akadémiail idejét jellemzi az, hogy az otthon töltött hosszú szüniök alatt mindig elernyed és munkátlanságba merül az a nagy megalom, amivel Münchenben dolgozik. A bajor fővárosban társaságának tagjai, főleg az akoriban ott tanuló magyarok, kik között van Benezur Gyula is. 1865. iskolai év után kijelenti, hogy leginkább a tájképfestésre érez hivatást. 1866 áprilisában felvételi diplomát kap és Anselmus tanár osztályára kerül. Piloty már ekkor biztatja, szorgalomra serkenti, és megígéri, hogy magához veszi. Nemsokára a magyar Wagner Sándor közvetítő osztályára kerül. Itt festi »Attila halálát», mely azonban nem nyeri meg Piloty tetszését. Sokkal szívesebben fogadja egy aktkompozíciót. Végre 1867-ben éri az a nagy kitüntetés, hogy Piloty iskolájának tagja lesz s itt iskolatársa a legkiválóbb növendékeknek, Leibl-nak, Gabr. Max-nak, Makart-

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: Szinyei Merse Pál emlékünnepelely az Akadémián

Forrás:

Magyarország

3n
(Hely)

1925. 2. 4.

(Idő)

(Köt. v. füzet)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Szinyei Merse Pál

Idő

1925

Személy

nak, Degregger-nak s a mi Benezur-unknak. Itt festi 1868-ban a Szépművészeti Múzeumban lévő »Faun és Nimfa»-t, mely gondolatában s problémájában lehet rokona a Böcklin »Pau und Nymfe»-jének, de a megoldásában független attól. Ő maga a huszonkétéves ifju nagy komolysággal írja apjának, hogy »képem a jövő héten kész lesz... fogyatékoságai mellett is, csaknem eléri azt, amit akart». Bécsben állította ki.

Mikor egyszer később a kiállításon látta ezt a képet, lehiggadt alkotóködv után, ez a viszontlátás döntő felszabadulás volt az ő számára, ami következő képeinek egészen új zamatot ad.

A »Faun és Nimfa» befejezése közben kapja édesanyja levelét, melyben 23 éves fiát születésnapján felköszönti. A levél finom anyai gyöngédsége, költői szépségei mélyen hatnak a fiatal művészre. Válaszában írja, hogy hamarjában nem talál módot rá, hogy megköszönje a szép és meleg megemlékezést. Az irás nem eszköz a számára. Meg fogja festeni: »Tavaszi, zöld gyep, napsugár...» A »Faun»-ról azt írja, hogy rossznak látta. A következő képének sokkal jobbnak kell lennie. Összel neki is fog az »Anyja és gyermeke» című képének, melyet »zöld gyep» címen is szoktak említeni. 1868 november 18-án azt írja, hogy képén »nagy szorgalommal» dolgozik s előreláthatólag tavaszra készen lesz. Május elején be is fejezte és már ugyanannak a hónapnak 15-én el is adta. A műkereskedőtől hamarosan Amerikába került s ott nyomavesztett, ugy hogy csak fotográfáról ismerjük. A kép színeit ő maga írja le különböző leveleiben. De már a komponálásmód s a felfogás is új és eredeti képtípust mutat. A tájkép nem

szálaté, hanem ugyanolyan rangú része a képnek, mint az alakok. Ez az ő egyéni módja: világos, csillogó színnek, derű és természetesség. Ugyanez a képtípus a »Szerelmespár» s a »Majális».

Akkor atya haza hívja. »El sem hiszed — válaszolja — mekkora erőfeszítésbe került, hogy szíves hívásodnak ne engedjek... Hangsúlyozza művészi céljait és megírja jövődöze vonatkozó terveit is: Kilépni Piloty iskolájából, műtermet bérelni, dolgozni, pénzt szerezni és Párisba menni, hangsúlyozza azt a nagy előnyt is, amit számára a »Künstlerisches Zusammenleben» jelent, mikor ő nem másolója a természetnek, hanem átérzi, feléli s erre szükség van azokra az emóciókra, amiket a művésztársaival való érintkezésből nyer.

Az év október 12-én ezt írja: »A szerencse felém fordult...» A műkereskedő felkereste s megrendelte a »Nők a kertben, gyermekekkel» (vázlata a Szépművészeti Múzeum »Hintázó»-ja) kilenc alakkal. Ezen a képén már tisztán és befejezetten látjuk az ő legsajátosabb festői nyelvét, kialakultán a színérzékét és a komponálás módját. Képeinek új típusa megrajzolja a jövődö pályáját is: mentul már csak a természetből tanulhat. Ki is lépett a Piloty-isolából s ez volt az első lépése, amelyet a művészi jövője elé nagy és szép bizalommal tett.

Tudjuk, hogy mennyi családás érte, tudjuk, hogy a sok, nagy hit és várakozás csak nehezen és későre teljesedett.

A szép és mindvégig érdekes előadást a közönség hosszantartó tapsa követte. Az előadót percekig ünnepelelék.

A művészek és műbarátok előkelő társasága gyűlt ma este össze a Fészek-Klub dísztermében, hogy a »Szinyei Merse Társaság» szokásos évi ünnepelelyet a keretében hódoljon az elhunyt mester emlékének. A Szinyei-családot Szinyei Merse Rózsi képviselte. A kul-

tuszminisztérium képviselőjében Kertész K. Róbert helyettes-államtitkár volt jelen. Az ünnepelely beszédét — kezében a Szinyei-serleggel — Molnár Géza, a Szinyei Társaság tagja mondotta. A tetszéssel fogadott beszéd után Petrovics Elek bejelentette, hogy Nemes Marcell, a Szinyei Társaság alapjaira újabb 25 millió koronát, a Képzőművészeti Főiskola szükülködő hallgatói részére ugyancsak 25 millió koronát adományozott. A társaság sokáig maradt együtt kitünő hangulatban.